

Innspill til ekspertutvalg om karriereveiledning

Faglig råd for Naturbruk (FRNA) mener karriereveiledningen i dag er mangelfull, og må styrkes på følgende måter:

- Karriereveiledning må bli en lovfestet allmennrett gjennom hele yrkeskarrieren, for å ivareta arbeidslivets behov for kompetanse og den enkelte ansattes behov i forskjellige livsfaser.
- Det må bygges opp både regionale og lokale karrieresentre i samarbeid med kompetansesentre.
- For å styrke karriereveiledninga viser rådet til Karlsen-utvalget (NOU 2008: 18) hvor de foreslår en dobling av ressurser til rådgivning.
- I Opplæringslova § 9-2 første ledd er det nedfelt følgende: *"eleven har rett til nødvendig rådgivning om utdanning, yrkestilbud og yrkesvalg og sosiale spørsmål"*. I henhold til NIFU- rapport 28/12¹ er faget Utdanningsvalg ikke godt nok tilrettelagt.
- Til tross for at det er viktig med organisatoriske tiltak, er hovedproblemet kunnskap hos rådgivere, særlig i grunnskolen. Det er et problem at de aller fleste rådgivere i dag har en akademisk bakgrunn. Det er viktig at det også kommer inn folk som kan representere yrkesfagene, selv om også skolering av rådgiverne kan bidra i positiv retning.
- Karriereveiledning skjer ikke bare i formaliserte settinger, men også i ordinær undervisning. Derfor mener rådet at antall elever per klasse og lærernes mulighet for kartlegging og oppfølging av den enkelte også er viktig for karriereveiledningen.
- Karriereveiledning og rådgiving starter allerede i barnehagen. Det er viktig at barna/skolebarn har gode rollemodeller med ulik yrkesfaglig bakgrunn.
- Karriereveiledningen fokuserer i for stor grad på ungdommens ønsker og behov, og i for liten grad på arbeidslivets behov. Videre er det for lite fokus på økonomi.
- Karriereveiledningen må ikke bare være god, men tilgjengelig for alle. Det er viktig med lavterskeltilbud til ungdom der de er.

FRNA har følgende forslag til tiltak:

- Styrke rådgivernes kompetanse gjennom opplæringstiltak, etter- og videreutdanning, knyttet opp imot yrker/oppdatering om samfunnets behov for kompetanse.
- Bedre oppfølging av den enkelte elev ved valg av yrkesutdanning/studier – hvordan forbedre bruk av Prosjekt til fordypning (PTF) mv.?
- Styrke innsatsen opp imot utdanning/karriereveiledning for "svake elever" (hindre frafall)
- Styrke faget Utdanningsvalg, bl.a. ved å få inn gode rollemodeller med yrkesfaglig bakgrunn.
- Styrke partssamarbeidet og kompetanseutvikling på arbeidsplassen (partenes oppfølging av tariff- og hovedavtale som omhandler kompetanse).
- Det må utarbeides systemer for realkompetanse som en viktig del av karriere i ulike livsfaser, sett i sammenheng med karriereveiledning.
- Karriere må ses i sammenheng med seniorpolitikk.
- Rette innsatsen i karriereveiledninga inn mot innvandrere og etniske minoriteter. Dette for å hindre frafall blant innvandrerdømt, og generelt legge til rette for bedre integrering.

¹ Utdanningsvalg som fag og utfordring på ungdomstrinnet: Sluttrapport fra prosjektet Karriereveiledning i overgangen mellom ungdomsskole og videregående opplæring. Evaluering av Kunnskapsløftet

Vennlig hilsen
Faglig råd for Naturbruk

Arvid Eikeland,
Leder, Faglig råd for Naturbruk